

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHOD EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2008

VIA: AIR
(PRECEDENCE AIR OR SEA ROUTE)

DIS. CH NO. **REMA-26690**

DESENSITIZED

CLASSIFICATION

MICROFILMED
JUN 7 1962

TO : Chief, SR
Attas: [ ]
FROM : Chief of Base, Munich [ ]

DATE: 6 May 1957

INFO: EE, COS/G, POB

SUBJECT: GENERAL— Operational/REDWOOD/ICIMPROVE/AREATH

SPECIFIC— AECAPKILIN/1's Conversion from Catholicism to Orthodoxy

Action Required: None; for information and files.

1. Transmitted herewith as Attachment A is a translation of information provided by AECAPKILIN/1 concerning the circumstances surrounding his entrance into the priestly vocation and reasons for his conversion from Catholicism to Orthodoxy. He submitted reproductions of several pages from a brochure written by Professor Mykhaylo DUKHA (of Canada) and published in 1956, entitled, Catholic Action Against the Ukrainian Orthodox Church (see Attachment B); Subject apparently obtained this copy of the brochure from Metropolitan MIKHAILO to whom the author wrote the dedication which appears on the cover (also reproduced by AECAPKILIN/1).

2. Subject states that he accepted a proposition from Archbishop PALLADIY which was allied with underground instructions to convert from Catholicism to Orthodoxy in early 1943 and was formally ordained into Orthodox priesthood sometime in 1944. At the latter date, he also had to undergo formal processing in Lvov for conversion from the Catholic to the Orthodox faiths.

3. According to Subject, the conversion was effected merely to serve the purposes of the Ukrainian people in the Orthodox climate per instructions from the Ukrainian underground in its struggle against the Poles and Soviets; the conversion was merely the assumption of a cover for his activity. However, since these events took place, Subject has acquired a deep conviction concerning Orthodox Church tenets and completely rejects his former Catholic status. Among other items, Subject disagrees with the Catholic Church's practice of celibacy and is opposed to recognition of the Pope as leader of the Catholic Church.

Approved: [ ]

Attachments: A & B, as stated, Herewith.

DISTRIBUTION:

3-SR w/atts. A&B
2-EE w/att. A; w/o att. B
2-COS " " " " " "
2-POB " " " " " "
3-HOB w/att. A in dupl; w/att. B
HDP:erf

COPY ROUTING	
#1	3 w/att. A & B
#2	3
#3	3/3
#4	
#5	

SECRET
CLASSIFICATION

SECRET

REDWOOD
Att. A to RMA-26690

10P
MICROFILMED
JUN 7 1962
DOC. MICRO. SER.

~~SECRET~~
SR/CI/R
SUBJECT: Supplementary data re my Biography

1. There is a part of my relatively short but wild life which is not understood by many people, including my closest friends. This is concerned with my conversion to Orthodoxy in 1943 and ordination as an Orthodox priest. My friends and antagonists, who do not have the courage to ask me openly about it, have reached two basic conclusions:

A. My antagonists say that I wanted to establish a career with the Orthodox Church and therefore I became an Orthodox priest. They opine that it would have been much more difficult to establish a career in the Greek-Catholic Church.

B. My friends, who know me very well, that is, former activity in politics and other public life (I was a member of the OUN Home and Executive in West Ukraine, member of the Chief Executive Committee of 'Nidna Shkola', member of the Executive Committee of the Association 'Vidrodzhennya', member of the board of 'Narodna Torhoviya' and others) do not wish to believe in the above-mentioned conclusion. They say that I entered the Orthodox Church at the instructions of Rome to conduct missionary work for the purpose of converting the Orthodox to Catholicism. This belief is also the conviction of a segment of the Orthodox population (see reproduction of the brochure by Prof. Mykhaylo MUKHA of Canada).

2. In the name of truth I must say that neither theory is true and is far from the truth. Therefore, in this short report I wish to explain this situation in detail so that there could be no further question. In order to understand this very important step of mine, I permit myself to give some introductory comments of an historical nature.

3. After the Rome talks and treaty, a large portion of the West Ukraine (Galicia, Volyn, Kholm, Pidlyasha and the Lemko district) fell under Polish jurisdiction, affecting around 3 million Ukrainians of the Orthodox Church in Poland (I have in mind the episcopate) which was either Russian or Russified, looked askance at the fact that all the faithful of the Orthodox Church were Ukrainians. The Polish government did all in its power to stop Ukrainians from being members of the church councils. Instead, the Poles supported two lines in church activity: Polonophile and the Russo-ophile. The first Metropolitan of Orthodox Churches in Poland, YURII, was killed by a fanatic Russian monk only because he supported Ukrainians in the Orthodox Church. The next Metropolitan was DIONIZII (Dionisiy VALYEDINSKIY), a Russian who was an instrument of the Polish authorities. DIONIZII was instructed by the Poles not to make Ukrainian appointments to Orthodox parishes in Galicia of which there were 40; and there were no Ukrainians appointed...only Russian emigres or Galician Russophiles who were loyal to the Polish authorities were appointed. In this manner, a paradox existed on Ukrainian soil, especially in Galicia, the faithful of the Orthodox Church were Ukrainians and the priests were either Russians or Russophiles who sabotaged Ukrainian activity.

~~SECRET~~

SECRET

DECLASSIFIED

RAH
EGMA-26690

page 2

4. The Polish authorities conducted the same sort of politics in the Volyn area. Therefore, it was not amazing that a large number of Orthodox priests converted to Greek-Catholicism so that they could be free to serve the Ukrainians. This situation for the Ukrainians was very menacing.

5. When in 1933 I was instructed to organize OUN branches in the Volyn, Kholm and Polissya areas, I saw with my own eyes the dreadful situation of the Orthodox Church. Russian or Russophile priests kept the faithful loyal to Poland, prayed for the Polish presidents, marshalls, for the Polish army and government which again tried to pacify the Ukrainian population; however, the Poles failed and arrested masses of Ukrainians, placing them in prisons and, in 1934, sent them to concentration camps. The Pochayivska Lavra, formerly center of Ukrainian religious, cultural and political activity, was completely Russified. All monks, numbering about 300, were former Russian officers and agents of the Czarist regime who hated everything that was Ukrainian. All religious services and sermons were in the Russian language which the faithful hardly ever could understand.

6. Arriving in the Volyn area in May 1933, others and I were instructed to organize demonstrations of protest against Russophile and Polonophile politics in the Orthodox Church. I did this with the assistance of an OUN net (including Stepan PSHENYCHNYI, Rostyslav KOLOSHYN, Ihor SHUBS'KYI, Oleksander BUSOL and others). On the day of Metropolitan DIONIZIY's arrival to Pochayev, every road through which he would travel was decked with yellow and blue flags. These Ukrainian flags (18 meters long) also were hung on all church bell towers. We visited all monk-priests in monasteries and assigned them (with warnings) to give their sermons in the Ukrainian language, etc. The demonstration was successful. DIONIZIY became afraid when he heard of the demonstrations and did not appear in Pochayev. All sermons were given in the Ukrainian tongue, either by the Russian priests or by selected peasant laymen.

7. However, this condition did not continue very long. The Polish government learned that I was one of the instigators of the aforementioned demonstration and arrested and imprisoned me. Other colleagues also were arrested and spent several months in prison. The Russification and Polonization process continued after 1933 and lasted until 1942, that is, till the occupation of Poland (West Ukraine) by the Germans. The Germans conducted better church politics than the Poles, i.e., their policy was that all Ukrainian settlements had to have Ukrainian churches, they cancelled Russian as the official church language, they consecrated new bishops and assigned only Ukrainian priests to parishes. It was at this time that Professor Ivan OHYENKO was consecrated as bishop of Kholm (he is now Metropolitan HILARION in Canada).

8. In 1942 the former vice-minister of finances with UNE, Palladiy VYDYKHIDA-RUDENKO, was consecrated as bishop (Archbishop PALLADIY) of the Krakiv, Lemko and Lvov areas; he is now in the United States. It was in PALLADIY that the Ukrainians of Galicia found their true bishop; however, PALLADIY had no Ukrainian priests under him (all the Russified and Russian priests remained in the parishes) and he began his search for priests.

DECLASSIFIED

43-28

DECL. SECRET

HH
EGMA
266 90
page 3

9. However, when OUN/PROVID began establishing contact with PALLADIY, Vasyi OKHRIMOVICH was sent to PALLADIY who complained bitterly about the situation. PALLADIY also complained to Prof. Volodymyr KUBLYOVICH when the latter also was sent by the OUN. Fed. HAK-BOICHUK, the OUN/MELNYK representative, also heard the same complaints from PALLADIY.

10. In light of this situation, the OUN (then situated in the General Government, i.e., Galicia and Poland) conceived of the plan to have Greek Catholic seminarians become Greek Orthodox priests. The OUN made such propositions to several of my friends and I also was approached with the same plan by Fed. HAK-BOICHUK and Vasyi OKHRIMOVICH. At that time, very few people expected the German front to be broken and the area to be re-occupied by the Soviets; therefore, we made plans for the situation as it existed under the Germans. Thus, at the beginning of 1943 when PALLADIY also made the same proposition to me, I accepted.

11. I accepted not because I wanted to make a career for myself in the Orthodox Church nor at instructions from Rome, as some people have remarked, but because of a patriotic, national obligation and as a person who with his own eyes saw and lived through that particular period of the church in the Volyn, Polissya and other West Ukraine areas. It goes without saying that taking this step was not a light decision for me; it meant that I had to convert from Catholicism to Orthodoxy. In various circles, this is tantamount to a betrayal of the Church. However, there were proper persons who knew that I converted for the best of reasons and this gave me the strength to take the step. I have never been a careerist or opportunist and will never be one until I die; this fact was known to many people.

12. I must point out again that there were others in the same position; I learned this during discussions with various OUN/PROVID members and Archbishop PALLADIY. I can identify some whose names appear in my archives:

- A. Rev. Der. Omfryi GUS'KYI, from Peremysl; professor of the Greek-Catholic Seminary in Peremysl.
- B. Rev. Hryhorii FAVLYSHIN, from Typchyy povit, Dolyna.
- C. Rev. Dmytro KHILYAK, Bincharova, povit Krosno.
- D. Rev. Ivan POVER, Chernyava, povit Mostys'ka.
- E. Rev. Marian MYKHNIYAK, from Rohatyn.
- F. Rev. Hryhorii HARASYMIV, Benkovets', Rohatyn.
- G. Rev. Petro RUD', from Pavlova, near Ternopil.
- H. Rev. Petro TARNOVS'KYI, from Boronchyna.
- I. Rev. Ivan OZHULINS'KYI, from Bukovina.
- J. Rev. Ivan LEVYIAR, from Krosyna.

As far as is known to me, I can vouch for the above-mentioned persons as having converted from Catholicism to Orthodoxy at instructions from the underground.

13. I do not exclude personally that one or another of the above-mentioned may have converted at instructions from Rome; there were rumors to this effect concerning POVER and MYKHNIYAK. But, looking at the situation objectively, I do not believe that even they converted in the interest of the Vatican.

SECRET
13-26

*AK
EGMA -26690*
page 4

I do not have to mention that it was not our task to conduct a struggle against the Greek-Catholic Church; on the contrary, we were to continue our friendliness with them and cooperate with them in the interests of the Ukrainian situation.

DESENSITIZED

+ 111/1000

М. МУХА

КАТОЛИЧКА АКЦИЈА ПРОТИ УКРАЊСКОГ
ПРАВОСЛАВНОГ ЦЕРКОВ

Наслов: *Удари*
Докл. Високог
Високог
Промисленог
Товариш. А. М. 4
с. 1. 1956
најмалше 200 екземп. издати
м. Мухом, 1956

Накладом автора
1 9 5 6

Виступаючи від імені православних українців м. Торонто, об'єднаних у Братстві Св. Володимира, він гостро запротестував проти фальшування історії Української Православної Церкви в Енциклопедії Українознавства.

Закінчив він свій виступ (до речі перерваний одним із членів президії) заявою, що православні українці м. Торонто солідаризуються з покійним проф. Б. Лисянським, який у висновках його відомої статті "Мачушина опіка" зазначив:

"ОСКІЛЬКИ ВИПУСКОМ II-го ТОМУ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА НТШ ДОБРОВОЛЬНО ЗРЕКЛОСЯ СВОГО ТИТУЛУ НАУКОВОЇ УСТАНОВИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ, (БО ПОРУШИЛО ПРИНЦИПИ, ЯК НАУКОВОСТІ, ТАК І ВСЕУКРАЇНСЬКОСТІ), УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ЗАГАЛ УВАЖАЄ СЕБЕ НАДАЛИ ЗВІЛЬНЕНИМ ВІД ОБОВ'ЯЗКУ УДІЛЯТИ НАЗВАНОМУ Т-ву МОРАЛЬНУ ТА МАТЕРІАЛЬНУ ПІДТРИМКУ". ("Український Голос", чч. 14—15, 1952 року).

Отже і в Торонто православні українці відмовили НТШ в будь-якій підтримці. Подібну зустріч мав д-р Фіголь і в Едмонтоні.

Штаб Католицької акції, очевидно, урахував цю нову обставину і, як бачимо, вже тепер круто змінив свою тактику.

16. "Український Християнський Рух" — нова форма католицької акції.

За рухом магичної палички зникають зі сторінок "Світа", "Нашої Меті" та інших католицьких часописів напади на православ'я. Натомість висувається нове гасло: "Український Християнський Рух".

Подам у скороченні основні думки, що мали б характеризувати цей рух за статтею: "Православні українці на шляху організування Християнського Руху". ("Наша Мета", 30/V 1955 р.)

Цей рух має буцімто "узгіднювати наше громадське життя з духом Христової науки, поглиблювати християнську мораль у нашому суспільстві тощо. На думку ініціаторів

"Християнського Руху", він "буде спроможний виконати ці завдання, коли буде повний, себто, коли до нього поруч католиків приступлять православні".

На нараді, що відбулася з цього приводу в Мюнхені, було присутніх понад 20 осіб видатних представників релігійного, наукового, політичного і журналістичного життя, які "однозгідно ствердили, що організація Руху є пекучою потребою дня і що до організації мусять приступити православні".

Отже, мали б "повстати дві рівнобіжні гілки Руху, себто поруч католицької, яка організовується вже від кількох місяців і православна, якої організацію започатковано нарадою".

Для цього вже обрано окремий Організаційний Комітет у такому складі: Інж. Є. Гловінський — голова, С. Нагай — заступник голови, полк. Кмета — секретар, доц. А. Лисенко — скарбник, проф. Юрченко — вільний член.

"Цей Комітет має передусім зайнятися глибоким простудіюванням завдань і можливостей Руху. Крім цього треба намагатися перекинути організацію до інших, НАСАМПЕРЕД ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН (моя підкреслення) з більшою кількістю українців". А далі йде дуже цікава для нас, православних українців, така завага:

"По основнім простудіюванні предмету, Комітет звернеться з відповідною пропозицією по апробату ДО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІЙШОГО ВЛАДИКИ (до якого — не сказано, отже треба здогадуватися. — Прим. автора), бо хоч Рух згідно з закордонними зв'язками є незалежний від ієрархії, та проте повна пошана авторитетів є першою передумовою його успіху".

"Обидві вітки повинні мати зближену назву, однаковий статут, спільно випрацьовану програму, аналогічну організаційну сітку (все це вже давно опрацювала католицька сторона, а православним залишається лише прийняти все готове. — Примітка автора). А згодом має бути створене з обох гілок координаційне тіло, яке керуватиме загальною діяльністю і узгоджуватиме співпрацю".

У статті вказується, чим практично мали б зайнятися дві гілки Християнського Руху.

1. Святкувати в 1955 році спільно 1000-ліття християнства в Україні, хоч такий ювілей припадає на 1988 рік. Про це знає не лише кожен українець, що хоч трохи цікавиться історією свого народу, але й кожен наш школяр.

2. Спільно відзначити переслідування Церков в Україні з нагоди 25-ліття знищення УАПЦ і 10-ліття внарештування ієрархів в ЗУЗ.

Другий стовп католицької акції проф. І. Мірчук у статті "Конгрес Українського Християнського Руху" визначає завдання цього нового руху по іншому:

"Спроби створити на політичній платформі спільний центр для береження загально-національних та державницьких інтересів перед чужим світом не вдался, бо Українська Національна Рада не зуміла з'єднати у своєму гурті чисельно дуже сильні націоналістичні та монархістичні групи. І тому виникла думка створити організацію, що спираючись на спільних принципах християнської моралі, могла б бути відповідним форумом для зустрічі представників політичних середовищ для обміну думок та узгодження поглядів на різні справи. Такі та інші мотиви привели до постанови акції, яка назовні оформила себе правно і організаційно, як Український Християнський Рух".

Це вже щось інше.

А далі д-р І. Мірчук пише в цій статті, що організатори руху "залишили обом віткам однієї великої християнської родини вільну руку у виборі власних організаційних форм".

Ще більшою несподіванкою є ствердження, що "рух покищо не може йти в маси, а повинен триматися принципу елітарності. Метою руху є скупчення другої еліти, аристократії в-розумінні Липинського". ("Свобода", ч. 133, 14-го липня 1955 р.)

А як же тоді святкувати 1000-ліття християнства в Україні? Хіба має відзначати його сама еліта?

Третій стовп католицької акції М. Брадович у статті "Криза визвольної акції і Український Християнський Рух в Європі" дописався був до того, що "сучасну кризу хоче Рух

усунути, "ЗЛАГІДНЮЮЧИ ПОЧУТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЛЮБОВИ". ("Америка", 10/ХІІ 1954.)

Справді, "темна вода во облацех воздушних". Такі в основному думки, що їх кладуть в основу цієї спасенної справи панове Янів, Мірчук і Брадович та їхні спонзори з Риму.

Ідея не нова. "Благословенні" наслідки її ми, тоді ще скитальці, відчули в 1947 році в м. Зальцбурзі (Австрія), де за почином о. Михайла Коржана (одного з авторів "Історії Церкви" в Енциклопедії Українознавства), було теж створено з двох гілок координаційне тіло з тими ж завданнями, що й тепер. І коли почало воно "координувати", то завелася в нашої Св. Покровській церкві подвійні Літургії, не чулись ми, як до Риму поїхала згадувана вище делегація, просити Папу прийняти нас, православних українців, під його руку. Багато "несподіванок" мали ми тоді від того "координаційного тіла" і пів року воювали з о. М. Коржаном, аж поки він погодився скликати загальні збори нашої Православної Громади, щоб обговорити цю "координацію".

О. М. Коржан, я певен, пам'ятає ще й зараз, що ці збори були "гаряченькі", і він не мав іншого виходу, як через задні двері залишити залю, де відбувалися збори (дарма, що ця зала була оточена озброєною "Службою Безпеки"), і так тієї ж ночі покинути нас на поталу долі, навіть не сказавши нам "бувайте здорові" (не було коли) та перемандрувати до Мюнхену на славнозвісну Dachauer Strasse ч. 9.

Зрозуміла річ, що з відходом о. М. Коржана "координаційне тіло" вмерло, а тепер його хочуть воскресити. Звичайно, для нашого "спасіння".

Проаналізуємо цю справу. Хто розпочав її? Безперечно Рим, вірніше штаб його Католицької акції. У статті згадується, що цей рух незалежний від ієрархії. Хто з нас, знаючи структуру Католицької Церкви, в це повірить? Якби ми хотіли на хвилинку припустити незалежність від ієрархії будь-чого, що відбувається в лоні Католицької Церкви, то як пояснити ось таке твердження:

"...В Христовій Церкві законне право навчати народ мають тільки римські Папи з єпископами. Тому кожний, хто яким-небудь способом співпрацює з духовенством, чи Цер-

АН ЕСМА
26696

ковною Ієрархією, повинен знати, хоч би він мав теологічне
образування(?), що в Церкві виключне право навчання ма-
ють особи щойно згадані і тільки вони мають місію безо-
середньо від Бога. Всі ж інші, хто б то не був, можуть діста-
ти право навчання. АЛЕ ТІЛЬКИ В ЗЛУЦІ З ІЄРАРХІЄЮ ЗА-
ВКАЗІВКАМИ Я РОЗУМІННЯМ ІЄРАРХІЇ (моє підкреслен-
ня). ХТО БАЖАВ БИ УНЕЗАЛЕЖНИТИСЬ В ТОМУ СВ. ДІ-
ЛІ, ТАКИЙ УЖЕ ТИМ САМИМ ВІДДАЛЮВАВСЯ Б ВІД БО-
ГОМ ОБ'ЯВЛЕНОЇ ПРАВДИ..." ("Актуальна і важлива спра-
ва", о. В. Ковалик ЧСВВ, "Світло" ч. 16, 1954 р.)

Написано ясно і недвозначно. Тому, хоч д-р Янів і очо-
лює й цей новий рух в Європі, не підлягає жодному сумні-
ву, що він, як один зі стовпів католицької акції, робить це
"за вказівками і розумінням" спонзорів Руху з Риму.

Бо й справді, якщо б цей рух мав такі благі наміри, то
чому б ініціаторам його з Риму не узгіднити його в першу
чергу з Проводом УАГПЦ в Європі. Як бачимо, справу іні-
ціює Рим, який ігноруючи Провід УАГПЦ шукає і, як завжди
буває, знаходить податливих людей серед української пра-
вославної інтелігенції, що дуже часто з довір'ям сприймає
такі приманливі гасла.

Ті, що ще вчора зневажали нас, обзивали нез'єдинени-
ми, схизматиками, а нашу Св. Церкву схизмою, ті, що в не-
чуваний серед культурного світу спосіб робили й роблять
напади на Провід нашої Церкви і духовництво, фальшують її
історію, ті, що в США відмовилися спільно з православними
українцями відзначити сумну річницю голоду 1933 року в
Україні, що відмовилися помолитись за спокій душ загину-
лих від голоду наших братів і сестер, бо для них вони, ці за-
гинулі, були лише схизматиками -- сьогодні хочуть спільно
з нами відзначити 1000-ліття християнства в Україні. А ще
не висхла фарба на газетних повідомленнях про те, як по-
ставився Провід Католицької Церкви в Бразилії до своїх вір-
них за те, що вони, як українці, взяли участь у зустрічі Кірі-
ярха Української Православної Церкви США. Владика Ми-
трополита Іоана Теодоровича під час канонічної візитації
підлеглої йому Української Православної Церкви у Бразилії.